

Aqqalu C. Jerimiassen

UKA 2022/15b

Atassut

26. september 2022

Naalackersuisut siulittaasuata ammaanermi oqalugiaataa tunngavigalugu oqallinneq.

(Naalackersuisut Siulittaasuata)

Illuatungiliuttuugaanni imaaqqinnaartariaqanngilaq suna tamaat naalackersuisut oqaaseqarnerat akerlilersorusaaginnaavissallugu.

Taamaattumillu Atassummiit qujavugut naalackersuisut siulittaasuata oqaaseqaataa eqqarsaatingalugu.

Suleqatiserinnippalaartumik oqariartorneq tassaasinnaammat, naalackersuisooqatigiungaanni illuatungiliuttuugaanniluunniit, suut naapeqatigiiffigisinnaanerlugit ujartueqatigiinneq.

Nersualaarinnissarlu taamaattumik aamma Atassummiit inissaqartillugu imatut oqaaseqarumavugut;

Nuannareqaarput pissusissamisooruutillugulu, naalackersuisut siulittaasuata inuusuttunik malingassaqqissunik toqqaannartumik assersusuusiorluni tigulaarimmat oqaaseqaatimini. Tassuunami ersersinniarneqarmat, inuk imminut napatittoq tassaasariaqartoq maligassaq nuannaartunartoq, siunissarlu ungasinnerusoq isigalugu sulii taamaattut amerlanerusariaqarnerinik nunatsinni inuiaqatigiit pisariaqartikkaat assiliaq toqqaannartunngorlugi ersarissarneqarmat.

Inuiaqatigiittummi aningaasarsiornikkut imminut napatittunngorsarniarnissaq siunertariniarutsigu eqqaamasariaqagarput illuaniittortaaq avaqqukkuminaatsipparput, inuinukua imminut upperilernissaannik aqutissiuutassagut. Naalagaaffinngornissamik eqqartuiutingaluni nallinnartutut kikkullu tamaasa ikiorsingassatut isiniarneqarsinnaanngimmata.

Inuinuku peqqissut imminnut napatittut aningaasarsiornikkut inuiaqatigiittut ingerlanerput qaqqittussaagaat. Assersuutitullu taammaammat atorneqartut, eqqarsariaartaatsikkut imminut napatinnissamik siunertaqarneri erseqqarilluinnarmata, taamaattortattalu nuannaartunartunngorsarneqartarnissaannik eqqarsartariuseqarnissarput avaqqunneqarsinnaanngilaq. Iluaanginalaarsinnaasunngorlugi taassangaanni; eqqarsartariaatsikkut annertuallaamik saamimmiinneq nammineersinnaassutsimut innarliisinnaasarpoq. Annertuallaamik qitiusumiik pisortaniillu suut tamarmik aqqinneqartarnissaannik siunertaqarluni inuuginnassagaanni, inuiaqatigiittut imminut napatittunngornissaq ungasillingaluttuinnassasoq qularnanngimmat.

Isumaqatigaarput, naalackersuisut siulittaasuata nunatsinni meerartatta annertuumik ukkatarianeqartariaqarnerannut oqaaseqarneranut, ilaatigullu sumiiffinni pingasuni meeqqat illuinik sanaartortoqarnissaanik siunertaqarnera nuannaarutingalugu. Meerartattaliuna siunissaat qaamasuuniarpat sunattaaq aamma eqqaamasariaqaripput? Eqqaamasassarput annerpaaq tassaasorisarpara, uagut inersimasuusugut immitsinnut qivialaarsinnaanissarput. Oqartoqartarpormi, meeqqat isigisatik malittaraat, angajoqqaajusugullu meeqqatta qanoq pissusilersortarnerat iluarinngittarniarlugulu nammineq mobilerput tigoriarlugu facebook-ikkut isumaqatiginngissinnaasagut tamaasa saassutaralugit akerartorlugilluunniit pisassagutsigit, imaluunniit meeqqat tusaatiinnarlugit nipilissuarmik ingutsisarniarutta, angajoqqaatut meeqqatsinnut anguniangarput assortorluinnartumik atorsimassuarput. Politikkikkullu maanna ajoraluartumik kamak akeqqersornerlu annertuumik sakkuulersimapput, inuiaqatigiit ikummarsimaartinniarneqarnissaat soorlulusooq ujartungaalersimalluni annertuumik, allatullu eqqarsartunut nipangersaaneq sumiuussutsimillu pingaartitsipilunneq tassaalersimallutik ilaatigut inuiaqatigiinni annertuumik avissaartuunermik pilersitsilersut. Nunarsuatta sinnera nunarsuarmioqatigiinnerup iluani annertunerusumik ammariartortut, uagut tamanna killormut ingerlatilissanngikkipput Atassummiit neriuutingaarput. Meeqqaalu pillugit inatsisit suliarineqarnissaanut isumalluarluta oqaloqataanissatsinnut nutartereqataajumaarpugut.

Atassummiit pingaartitarilluinnangarput nuannaarutissaavoq naalackersuisut siulittaasuata oqalugiaammuni pulaterfigilluarmagut, tassalu peqqinnissaqarfipput.

Ila taanna sorpassuarni Atassummiit eqqartortuarsinnaavarput, peqqinnissaqarfitta qanoq annertutigisumik ajornartorsiuteqarneranera ingerlaniarnermini. Inoqatigut annaasarpagut, ukiullu tamaasa maanna milliartunngivissumik aningaasatigut pisariaqartitsineranut nammanniarnarput inuiaqatigiittut imaaliinnarluta aaqqiviginissaanut amikkittoorfigileqqavarput.

Uggorinngitsoornerlumi ajorparput, Atassummiit inoqatitta inuuneri qitiutillugit siunnersuuteqarnikuusimangaluaratta peqqinnissaqarfitta naalagaaffimmut utertikkallaqqinneqarsinnaaneranik oqariartuutilimmik. Tassanili inuup inuunera minnerutinneqarpoq, inuiattullu tulluusimaartuuneq salliuinneqarluni. Allatulli ajornaqaaq, ataqqiinnartariaqarparput amerlanerusut aaliangersimanerat. Taamaakkaluartoq, peqqinnissaqarfitta atornartorsioriulluinnartumik inissisimanera pillugu, avaqqunneqarsinnaanngitsutut isigisinnaavarput Atassummiit, pisariaqavissortumik sukannersumik naalackersuisut siulittaasuut peqqinnissaqarfik pillugu aaliagiussaqaassasoq inuit inuuneri pingaarnarpaatut isigalugit. Tassani qallunaat nunaata aningaasanut inatsisissaaani pinngitsoorata peqqinnissaqarfikkut ikiorneqartariaqavinnerput anguneqarsinnaasariaqarpoq. Ajorsarnertut tunniutiinnarnertulluunniit tamanna isiginiarneqartariaqanngilaq, naalagaaffeqatigiimmi iluani inooriaatsitsigit peqqinnissaqarfikkullu naligiimmik atungaqartariaqarnerput qaninnerpaaffissaminiittariaqarmat. Atalimi paatsoornertut manna tigoqunngilara, ataniaannarnermik pitusimaniaannarnermillu ataatsimilluunniit aallaaveqanngilaq, inuttulli atukkatta tamatta toqqissisimanarnerunissaanik siunnerfeqarpoq.

Immaqami piffissanngorsimangunaraluarporluunniit isumaqa qaqissallugu, namminersornermununa inatsipput nalilersoqqitassanngorsimangersoq? Naalagaaffimmiit ataatsimoortumik tapiissutit

annertussusaasa paarnaarneqarsimanerat namminersornerup eqqunneqarneranit ukiut qulit sinnilaarlugit qaangiunneranni nalileqqittariaqalersimanerpa? Tamanna suleqatit ilissi qanoq tigujumaarnerpisiuk, peqqinnissaqarfipulli pillugu iliuuseqartariaqavinnitsinni naapeqatigiiffeqarsinnaasugut neriuppunga.

Inissaaleqineq pillugu oqariartuuteqarneq, isumaqarpugut ersiutaaginnartoq nassueruteqarnermut maanna piffissat qanoq inneranut.

Assersuusiulaarusunnarporlu, kommunit aggerfigisagut nalunngisaqarfigilluartaratsigit, Avannaata kommuniani inissaaleqineq assersuusiorfigissagaanni, illoqarfinni sisamaasuni Ilulissaniinnaq kisitsisit eqqarsaatigissagaanni illoqarfiiit sinneri pingasuusut inissarsiortutut allatsissimasut taamasa katikkaluaraanniluunniit suli Ilulissani kisitsisit qaffasinnerummata.

Inuit namminneerlutik illutaarsinnaasut ammaffigineqarnerusariaqarput, nunagissaaneq sanaartorfigissaanerlu annerusumik aallunneqarneratigut ineqarnikkut unammillernartut aqqusaarsimasagut malunnaatilimmik iliuuseqarfiginiarneqarsinnaapput. Uanilu assersuusiulaaginnarpunga sumiiffiit ilaannit, nalunngeqaarpullumi maanna ukiorpanngortuni nuummi inissarsiortut qanoq utaqqisinneqartartiginerminnik tusarliiuartarnerinik.

Utoqqartagut inuuttakkiartorput, assaallu sulisinnaasut tamaasa aatsaat taama annertutigisumik atorfissaqartinneqarfianni, soraarnerussutisiaqarnerup malussarissupilussuarmik inissisimatinnera eqqartorneqaqqittariaqalerpoq. 2018-imi Atassutip timitalerusullugu qineqqusaarutigineqartuuartortoq siunnersuusiarngaluarpa, tassalu soraarnerussutisiat saniatigut isertitaqarnermi ilanngarterneqartanninnissaanik anguniangaq. Tamannali kinguneqartinneqarnikuunngilaq, itigartinneqarpoq amerlanerussuteqarluartunit.

Naalackersuisut siulittaasuat, kaammattorusuppakkit, isumaginninnermut inatsit tamaat atorunnaarseriarlugu eqqaavimmuk igissinnarlugu nutaavimmik ullumikkut tulluuttumik sanasitsigit! Inatsit maanna atuuttoq ukiorpanni nutarsarneqaallaannalaartarluni ilaartoqattaarluni ilaruttuissorpoq inatsisit iluani inatsinik peqarpallaalerluni.

Utoqqartagut siusinaartumillu soraarnerussutisiaqartortagut annaasaqarusugatik avittariaqartarnerat tusartarlugu avaangunartuuvoq, inoqatigummi ajoraluartumik qanoq inatsisikkut suusupagitigisinnaanerigut ajoraluartumik nuisinneqartarmat. Tupinnartuliaasaraniluttaaq, ajoraluartumik nunaqqaterpassuagut soraarninngoreernerup kingorna Qallunaat nunaannut nuuinnartariaqartartut atugassarititaasut pitsaanerusut ujartorlugit.

Uggornartaqaaq taamak pisoqartillugu. Takussutissaaginnarporli tassani, inatsimmi aqqitassaqaarsimavugut. Kattuffinnut NGO-nut aningaasalersuisinnaasarpugut, qaquguungaluarnersoq atussagunakkatsinnik isumalioqatigiisitaliornkkut kr.40mio. ukiuminnguani atorsinnaasarpagut aningaasanut inatsisikkut akuerisamik.

Soraarnerussutisialittagut uffa arlalippassuit illuanit nunarput qimangarlugu aallarartut akissaqarfigineqannginnamik. Aap, qaffaaneq soraarnerussutisianut pisimavoq, taamaattorli ilaannut iluaqutaanani ajunaarutaalluni tussimalluni. Naveersinertut tunniunniangikkaluarlugu, oqarusuppunga; ila nipittartulersuineq illikaallalaarlugu aaqqiisutissavinnik ujartuilerniarta

ataatsimoorluta. Inoqatigut eqqartulersillutigit erfalasimaarniarneqqisaattarnersuarput illikaallassinnaasariaqarparput, inoqatittami ikiortariaasut takorusunnerussuaat toqqaannaq malunnaatilimmik iliuuseqartoqarpat.

Taamatut oqaaseqarluta Atassummiit naalackersuisut sulilluarnissaannik kissaappagut.